

VIKTORAS JASAITIS

Pricklausomas
**BE GALIMYBĖS
MESTI**

Priklausomas
BE GALIMYBĖS
MESTI

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios
bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

© Tekstas, Viktoras Jasaitis, 2021

© Viršelis ir priešlapai, Paulius Uziela, 2022

© Leidykla „Nieko rimto“, 2022

ISBN 978-609-441-849-5

VIKTORAS JASAITIS

Priklausomas
**BE GALIMYBĖS
MESTI**

Vilnius
2022

1 SKYRIUS SU NAUJAISIAIS METAIS!

Ar kada ėjai pasivaikščioti sausio pirmą dieną iš pat ryto? Kai miestas ir pati gamta dar miega po keistos vidurnakčio euforijos. Tūkstančiai žmonių išlenda iš savo šiltų, išpuoštų butų vien tam, kad pasidžiaugtų dar viena sėkmingai užbaigta erdvėlavio *Žemė* kelione aplink Saulę. Suaugėliai ir beveik pilnamečiai geria šampaną, kartu ir po vieną darosi asmenukes ir varžosi, kuris daugiau pinigų iššaus į orą, kad sužavėtų kaimynus. Paskui, su skaudama galva, jie pagiežingai gailisi. Gerai, kad bent ne visi taip švenčia. Dabar jau daug kas pasisako prieš fejerverkus. Sako, jie kenkia gyvūnams.

Kad ir kaip būtų, man patinka Naujųjų metų rytas.

Miestas atrodo ramus ir tingus. Gatvėmis rieda tik keli taksi su pamėklėmis, grįžtančiomis iš vakarėlių namo. O aš keliauju pėsčiomis. Šiomet, kaip ir pernai, žiema dovanojo ploną sniego sluoksnį ir švelnų šaltuką. Taip visos senos šiukšlės, lūšnos ir brūzgynai pasislepia. Apsnigtas miestas, paskendęs švelniame rūke, atrodo gražesnis. Tik sausio pirmąją lėtai slinkdamas iš vienos gatvės į kitą matai daugybę besimėtančių nakties linksmybių pėdsakų. Šampano butelių ir vienkartinį puodelių, fejerverkų dėžių, pamestų pirštinių ir konfeti. Atrodo, kad ore dar užuodi parako tvaiką, girdi prislopintą pokšėjimą, žmonių balsus ir tyliai besisklaidančią viltį, kad jau šiemet tai visos svajonės išsipildys. Kaip ir kiekvienais metais, tikimės,

kad nauji bus geresni už praėjusius. Kaip ir kasmet, mes naiviai klystame.

Prieš metus aš irgi vyliausi geresnių metų, bet taip smarkiai klydęs dar nebuvo niekad gyvenime.

Šiomet nebeleisiu sau nieko tikėtis. Tik sulaukti dar kitų metų. Po jų dar kitų, ir su erdvėlaiviu *Žemė* Saulę apskristi kuo daugiau kartų.

Rankoje nešiosi savo metų norų ir tikslų voką. Kas tai? Tai tokia kvaila tradicija, kurią pradėjo sesuo. Kas metai surašome savo norus naujiesiems, sudedame į voką ir kaip senais laikais užantspauduojame vašku ir paslepame tėvų bare. Po metų atplėšiamo vokus ir skaičiuojame, kiek mūsų troškimų išsipildė. Įtariu, kad kol buvome mažesni, prie tų norų išsipildymo prisidėdavo tėvai, bet dabar viskas kitaip. Keletą metų iš eilės nusivylęs, kad norai vis neišsipildo, nebenorėjau nieko rašyti. Tačiau tėvai įkalbėjo ir specialiai įrašiau tik vieną troškimą, kuris, tikėjau, privalo išsipildyti. Tada negalėjau įsivaizduoti, kaip gyvenimas gali pasikeisti per tokį trumpą laiką. Jokie veiksmo filmai, kuriuose per pusantros valandos herojai sugeba išgelbėti žlungantį pasaulį – kartais ir du kartus, – neišmokė pasiruošti tam, kas manęs laukė.

Oi. Man atrodo, dar deramai nesusipažinome. Kad jau nusprendei išklausti mano istorijos, turėčiau dar šį tą apie save papasakoti. Pradėkime nuo to, kad mano vardas Mantas.

Iš pažiūros esu niekuo neišsiskiriantis dvyliktokas. Per kūno kultūrą išsirikiavus pagal ūgį stoviu viduryje. Mokausi vidutiniškai. Plaukus kerpuosi taip, kaip dabar madinga – šonus trumpai,

viršuje palieku ilgesnius ir rytais ranka subraukiu juos į vieną šoną. Drabužiai – iš prekybos centro. Žinoma, pirkti per išpardavimą su 40 procentų nuolaida. Neatsimenu, kada drabužius mama pirkto ne per akciją. Kartą per metus su tėvais išvažiuojame į užsienį. Gyvename sename pilkame sovietiniame daugiabutyje. Turime 3 kambarius. Čia ir užaugau. Meilės reikalai kaip ir daugumos paauglių – *keičiam temą*. Atrodo, pasakiau viską, kas svarbiausia. Ai. Vos nepamiršau, prieš metus mano kūnas staiga sustreikavo ir nusprendė nebeatlikti savo funkcijų, tad turėjau išmokti jį valdyti savarankiškai.

Žinau, painu, bet kol keliausime, apie tai ir papasakosiu. O papasakoti tikrai turiu ką. Tik istoriją pradėsiu nuo praėjusių metų. Kai lygiai tokią pat dieną praplėšiau senąjį voką ir sudariau naujų norų sąrašą.

Pažiūrėkim, ką buvau užrašęs prieš dvejus metus:

- *Įsilaikyti motorolerio teises ir jį nusipirkti*
- *Įsikaulyti naują iPhone'ą*
- *Pakabinti Miglę*
- *Pasiruošti stoti į Karo akademiją*

Cha, iš šių norų tada išėjo visiškas šnipštas. Metais vyresnę Miglę pasičiupo pirmakursis Tomas. Jis studijuoja didžiuosius duomenis. Sako, kad geresnė nei tėvų alga jau garantuota. Nors dar tik baigė mokyklą, bet Miglės pasiimti jau atvažiuodavo automobiliu. Atrodė, kad Tomas su Migle susituoks ir vaikų pasidarys dar jai nespėjus

baigti mokyklos. Bet pabaigė ji tą mokyklą ir jau nebešmėkščioja koridoriuose. Išlėkė iš miesto kuo toliau ir grįžta tik per tėvų gimtadienius ir šventes. Gaila. Graži ir protinga mergina, juokdavosi iš mano nevykusių anekdotų ir atsiųstų nuotraukų, bet kuo metais jaunesnis bernas gali būti pranašesnis už studentą? Aš nei teisių, nei motorolerio iki šiol neturiu. Vis dar važinėju su cypiančiu, nublukusiais lipdukais apklijuotu dviračiu, ką jau kalbėti apie mašiną! Neišdegė su šituo noru. Užtat *iPhone'ą* gavau. Močiutė dovanojė. Na ir kas, kad penkiais modeliais atsilieka nuo naujausio, svarbu, kad su nukąstu obuoliuku, ir tiek. Suprantu, kad turbūt ir koks pigesnis kiniškas geriau veiktų, bet už falsifikatą tiek pagarbos iš aplinkinių nesulauksi.

Realiai iš visų keturių norų sąlyginai išsipildė tik vienas. Nors dar buvo likę pora metų, bet aktyviai ruošiausi stoti į Karo akademiją. Ilgą laiką tikėjausi, kad tam užteks tiesiog pakankamai gerai išlaikyti egzaminus, nepakliūti į policijos suvestinę, neprisidirbti mokykloje, ir tiek. Apie šautuvus, tankus ir strategiją žinojau nemažai. Tūkstančius valandų pražaidžiau įvairias šaudyklės, iš jų žinau viską apie ginklus, šarvuočius. Iš čia daugiausia ir istorijos žinių. Nors strateginiai žaidimai sekasi geriau nei šaudyklės. Galiu su keletu kareivukų sunaikinti visas priešų bazines. Bet vien žaidimų neužtenka.

Vieną žiemą su klase važiovome į studijų mugę. Žinoma, kad joje pirmiausia puolėme prie virtualios realybės žaidimų, įvairių suvenyrų ir Karo akademijos stendo. Kol klasiokai matavosi aprangas ir fotografavosi su šautuvais, apie studijas pasikalbėjau su jų

atstove. Pasirodo, norint studijuoti pas juos, reikia išlaikyti ne tik keletą egzaminų, bet dar ir fizinio pasirengimo testą. Teko ruoštis papildomai.

Prisipažinsiu, tėvai nelabai palaikė šios svajonės, o ir mokykloje daug kam atrodė keista, kad mane tai gali traukti. Giminėje kareivių nėra, nebent per pasaulinius karus seneliams nepasisėkė ir jie turėjo kariauti už svetimas armijas. Kažkuris dėdė, žinau, lyg ir tarnavo Afganistane. Bet aš svajojau ne eiliniu kareiviu tapti. Labiau domėjausi darbu kariuomenės administracijoje, norėjau užsiimti pasaulio, savo valstybės įvykių analize ir užtikrinti, kad būtume pasiruošę gintis ir ginti. Apie šiuos darbus, kurių dažniausiai nerodo jokiuose filmuose, mums papasakojo į mokyklą atvykę kariai. Žavėjausi, kiek tie kariūnai išmano apie istoriją, politiką, ekonomiką ir kaip puikiai kalba, kokie yra pasitempę ir žavūs. Mačiau, kad ne viena klasiokė lydosi juos pamačiusi, o mane pribloškė jų mąstymas.

Tačiau net ir tam reikia gero fizinio pasiruošimo. Ilgą laiką buvau apleidęs kūno kultūros sritį. Tiesiog žaisdavau krepšinį kieme, o jei blogas oras, tai tik su pulteliu rankose. Kartais vietoj karinių žaidimų lošdavau už NBA komandas. *Golden State Warriors* visada mėgau labiausiai. Svajojau pelnyti tiek taškų, kaip Stephenas Curry'is. Bet sugebėti *profėškai* maigyti pultelį nepakako, kad įstočiau į Karo akademiją. Reikėjo lieti prakaitą bendrojo fizinio pasirengimo treniruotėse. Per metus pasiekiau gana gerų rezultatų. Ypač štangos stūmimo rungtyse. Pirmą kartą atėjęs į treniruoklių salę, sunkiai pakėliau tuščią štangą, o metų gale jau beveik galėjau

dirbti su savo kūno svoriu. Treneris net pagyrė ir pasiūlė vėliau prisidėti prie mokyklos komandos. Dalyvauti varžybose.

Išsiplėčiau. Grįžtam prie norų.

Prieš metus, kai buvau įgyvendinęs tik pusanthro noro, viską pergalvojau. Nebenorėjau net svajoti, bet tėvai perkalbėjo. Gi blogiau nebūsią, čia ne kokie burtai ar užkeikimai. Teko pasvarstyti, kam įsipareigoti, ko iš tikrųjų noriu. Visgi pusantrų metų iki mokyklos baigimo, tad sudariau sąrašą, kuris labiau atrodė kaip planas:

- *Pusė metų linksmybių, pusė susikaupimo*

Genialu ir paprasta. Tikėjaisi dar pasilinksminti, kol esu vienuoliktokas, o tapęs dvyliktoku – surimtėti ir visą laiką skirti mokslams. Ech. Tikriausiai nujauti, kad viskas buvo toli gražu ne taip, bet bus lengviau suprasti, jei pasakosiu nuo pradžių.

2 SKYRIUS

NEATRASTAS TALENTAS

Sausis įsivažiavo iš lėto. Po atostogų vėl grįžome į mokyklą ir pamokų metu gyvenome įprasta rutina. Su geriausiu draugu ir klasioku Edvinu stengdavomės susikaupti ir mokytis, nors kartais nepavykdavo, tada pameluodavom, kad jaučiamės blogai ar sloguojam. Dažnai per pamokas klasės gale žaisdavom kortomis. Sausį, kaip visada, pasitaikydavo šaltų dienų, kai nereikėdavo eiti į mokyklą, o mėnesio pabaigoj ir gripas visus užpuolė. Buvau apsirgęs ir pats.

Šaltomis dienomis ir šiaip vakarais dažnai su Edvinu žaisdavome, susijungę per internetą. Susiskambindavom per feisbuką ir lošdavom kompiuterinius žaidimus.

Edvinas mano draugas nuo vaikystės. Ramaus būdo tylenis, bet labai savimi pasitikintis, nesunkiai gali užkalbinti bet kurią patinkančią merginą, įkalbėti mokytojas neįrašyti pastabos už tai, kad neparuošė namų darbų. Žinojau, jei netingėtų, galėtų pasiekti bet ko, tačiau jis norėjo gyventi ramiai ir nesukti galvos dėl ateities, darbų ar kokių panų. Atrodė, kad jam visada viskas dzin. Nieko nesmerkė ir neapkalbinėjo. Jam nerūpėjo, kaip gyvena kiti, nebent kam nors prireikia pagalbos ir jos paprašo.

Išskyrus šaltas ir snargliuotas (tiksliau, pražaistas) dienas, po pamokų aktyviai leisdavau laiką sporto salėje. Deja, rezultatai negerėjo.

Treneris pasiūlė bandyti naujus pratimus, keisti treniruočių grafiką, bet niekas nesikeitė. Ne ką geriau sekėsi ir su matematika, istorija ir kitomis pamokomis. Ne. Tikrai ne dėl tingumo ar išsiblaškymo. Šias pamokas mėgau ir stengiausi per jas neatsilikti. Jų rezultatų reikėjo ir Karo akademijai. Kad ir kiek skaitydavau ar bandydavau išspręsti uždavinius, nesisekdavo, pamiršdavau, ką perskaitęs, kartais tiesiog užmigdavau prie stalo. Tėvai ramino, kad čia dėl saulės trūkumo, ir kasdien liepdavo gerti vitaminus. Kartais lyg ir padėdavo, pasitaikydavo genialumo akimirku, dažniausiai sočiai užvalgius. Nors dabar dėl to ir abejoju.

Dalį sausio vakarų ruošėmės dvyliktokų šimtadieniui. Tradiciškai jį organizuoja vienuoliktokai.

Iš pradžių nelabai norėjau prisidėti prie šio renginio. Nemėgau kalbėti prieš kitus ir to jausmo, kai į mane nukreipta daug akių, o dabar ir telefonų kamerų. Visi žinom: kartą atsidūrei internete – niekada iš ten nedingsi, o susimauti tokiuose renginiuose labai lengva. Gali tuoj pat tapti mokyklos *memu*. Tačiau klasės seniūnė Lina pažadėjo, kad nereikės segtis sijono, daug kalbėti ar kitaip save žeminti. Paskatino ir tai, kad Edvinas noriai ėmėsi šio reikalo, įkalbinėjo ir tikino, kad bent turėsime ką prisiminti po 10 metų. Šmikis vėliau išsidavė, kad tai darė tik dėl vienos klasiokės, kuri po kelių savaičių metė šį reikalą. Supratau ją, mes nemokame dirbti komandomis. Esame patys sau šauniausi ir svarbiausi, tačiau su Edvinu išbuvome iki paskutinių plojimų. Nors užtruko tai labai ilgai.

Per patį pirmą renginio organizatorių susirinkimą smarkiai ginčijomės dėl šimtadienio temos ir kokią užduotį duoti dvyliktokams.

Tada susirinkome dvylika **TURINIŲ** mokytojų. Iš kiekvienos klasės po tris. Iš mūsų atėjome Lina, aš ir Edvinas. Iš tikrųjų nelabai daugiau ką ir pasirodė. Su Edvinu kaip senamėte iš dešimtmetės mokyklos. Mūsų visa klasė naujai suburta, nebuvo daug norinčių

2 SKYRIUS. NEATRASTAS TALENTAS.....11

dalyvauti. Jei nuoširdžiai, per tuos pusę metų susidraugavau tik su sportuoti atneinančiais vyrūkais ir keletu klasiokų, užkietėjusiais kortuotojais. **3 SKYRIUS. MUGĖ BE PLOJIMU ... 21**

4 SKYRIUS. NEIŠGYDOMAS STRAUŠKAI, PER DAUG NESIBIČIULIAVOME, PO PAMOKŲ NEIDAVOME KARTU KEBABŲ, BET IR NEUŽKNISDAVOME VIENI KITŲ. O TAI SVARBIAUSIA.

6 SKYRIUS. SUGRIZIMAS Į MOKYKLĄ.....52

Šimtadienio susirinkime dalyvavo nėmazai panų, bet idėjų gausa jos nepasizymėjo. **7 SKYRIUS. PAŠVENTĖM ... 65**

Kazkas pasitū nuvalkotas ir kvailas kolūkio ar Sovietų Sąjūdos spirogstančio špūsles, ar **8 SKYRIUS. SPROGSTANČIOS PUSLĖS ... 74**

Oska ar Eurovizijos stiliaus renginio ir svajėjo pati būti vedėja. Jau isivaizduoju, kad

9 SKYRIUS. LAUKIAME ŠTOVYKLOS.....85

susiplanavo ir kokius filtrus bei raktažodžius naudos nuotraukoms.

10 SKYRIUS. SUSIPAŽINKIME ... 90

Edvinas juokais pasiūlė *Zalsų istorijos* temą, bet tokią jau ruošė kita mokykla. Žinau, **11 SKYRIUS. SU DAINOMUKA ... 99**

„Iki begalybės ir toliau! Nors ten tik tamsuma kaip fizikos pamokoje.“ Nežinau kodėl, bet jis labai nemėgo fizikės ir tos pamokos.

12 SKYRIUS. NEPAMIRSTAMA VASARA.....106

13 SKYRIUS. JUODA.....114

Po valandos ginčų, atmetus simtus kvailiausių idėjų, situaciją išgelbėjo Lina. Ji pasiūlė susitaikyti jos pasesere, dabančia aktore

14 SKYRIUS. SVEIKI AŠ SERGU ... 120

vietiniame teatre, kad rinktų kokią nors dvyliką mokytojų surengtų

15 SKYRIUS. INFLUENCERIS.....127

trumpus vaidinimus, o jiems padėtų profesionalūs teatro aktoriai.

16 SKYRIUS. NE TOKS IR KIETAS.....144

Daugelį ta mintis sudomino. Atrodė tikrai prabangiai. Tikėjomės,

17 SKYRIUS. DAR KARTA SU NAUJAISIAIS! ... 152

kad kitos mokyklos pavydės tokio renginio. Lina paskambino paseserei ir **ENDOKRINOLOGĖ DIANA ŠIMONENĖ** minučių

1 TIPO QUKRINIS DIABETAS ... 155

viskas buvo nuspręsta. Mes kartu su dvylikais vadinsime pagal

Holivudo filmų. Kad žingsnis parašakouris, didžiulio klaidos, ir ai pasia
apiknomo žūveigždėm, kečus, *Monesią*, *Žindū, anči dūga* ir *Itųj daberį*.
Vidėjolito log marginos teisalaus romantika filmų, bet visb suprato
kad vaidinimams reikia daugiau masinių scenų ir kelių pagrindinių
veikėjų. Romantiškuose filmuose sunku rasti tinkamų epizodų. Ir
šiai, visi juok šiuos filmus žino. Klasika gi. Bet tai neiskė, kad vaidinti

atskleidžia tikstantių jaunuolių patirtį, kuriems sądumynai tapo vaistais,
repetuoti pora kartų per savaitę. Kas savaitę turėjome pasirodyti ir
o prie ir taip įtempto paaugliško gyvenimo prisidėjo kažkas papildomų
profesionaliems aktoriams.
fupescių. Komunikacijos srityje dirbantis ir sudėtingus dalykus paprastai

Aš tuo visai nesidžiaugiau. Nesijaučiau scenos žmogumi. Apim-
papaiškinti bandantis autoritūs tiki, kad geriausiai suprasti kitus padeda nu-
davo nerimas pagalvojus, kad renginį filmuos, rodys per televizorius
širdus pokalbiar ir įdomios istorijos.

fojė ir, žinoma, jei susimausiu, visi žinos iš įrašų ir nuotraukų so-
cialiniuose tinkluose. Bet atsisakyti nebegalėjau. Tad pasistengiau
padaryti viską, kad mūsų klasė vaidintų *Matricą*. Tikėjau, kad iš
to išeis bent kažkas įdomaus ir nereiks būti koku elfu ar lakstyti su
lazdele šukaujant *avada kedavra*.

Šimtadienis turėjo įvykti paskutinį vasario penktadienį. Nuo
pirmojo susirinkimo turėjome pusantro mėnesio pasiruošti. Tą ir
darėme.

Likus kiek daugiau nei savaitę iki šimtadienio, mokslų fronte
neįvyko nieko naujo. Kraujuojantis elektroninis dienyas, pasiaiš-
kinimai tėvams ir kartėlis, kad ta Karo akademija gali nuplaukti
net ne dėl fizinio pasirėngimo, o dėl pažymių ir egzaminų rezul-
tātų. Tiesa, pamokos namų darbai ir kontroliniai nelabai skyrėsi
nuo ankstesnių klasių, tik viskas buvo kur kas sunkiau suprantama.

Spausdino UAB „ScandBook“

Gamyklos g. 23, LT-96155 Gargždai

Mantas – paprastas vienuoliktokas.

Kaip ir daugelis paauglių, nori išmokti vairuoti motorolerį, įsigyti naują telefoną, sulaukti patinkančios merginos dėmesio, pakenčiamai baigus mokyklą įstoti į norimą specialybę ir per daug nesukdamas galvos smagiai leisti laiką.

Bet vaikinai dar nežino, kad jo pasaulis netrukus apvirs aukštyn kojomis. Mantui teks išmokti gyventi visiškai kitaip – nuolat vartojant vaistus ir stebint savo būseną, o besaikis smaližiavimas bus pavojingas jo gyvybei. Nuo šiol jis – priklausomas. Be galimybės mesti.

Itin realistiška Manto istorija
nepaliks abejingų.

www.niekorimto.lt

Užsik, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-849-5

9 786094 418495

